

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/25-09266
Otsuse kuupäev 29.08.2025
Komisjoni koosseis Alar Urm

Tarbija
Kaupleja ERGO Insurance SE (10017013)

Tarbija nõue Avaldaja palub kohustada ERGO-t hüvitama talle 85 eurot kooskõlas kindlustuslepingu tingimustega, s. o jalgratta väärtus 285 eurot miinus omavastutus 200 eurot.

Resolutsioon:

1. Jätta avaldus rahuldamata.
2. Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohusse.

Asjaolud:

Tarbija leiab, et:

“20.05.2025 kell 16:05 tuli avalduse esitaja laps (11-aastane) Kadrioru Plazasse (Vesivärava tn 50) Wing Chun treeningule temal kaasas olnud kindlustusobjektiks oleva koduse varaga ehk jalgrattaga Stinger 27,5‘ELEMENT EVO 16’’ blue, kood: 27AHD.ELEMEVO.16BL1. Kell 16:21 varastas seni tuvastama isik jalgratta.”

“Avaldaja on seisukohal, et ERGO kohaldatav tüüptingimus kahjustab avaldajat ebamõistlikult VÕS § 42 lg 1 tähenduses, sest see ei võimalda kindlustusobjektiks olevat vara (antud juhul jalgrattast) sihtotstarbeliselt kasutada, s.o teha rattaga liiklemisel peatusi, mis eeldavad sellest maha minekut, parkimist ja sellega silmaside kaotamist. Seeläbi muutub avaldaja jaoks küsitavaks kaasas oleva koduse vara kindlustamise eesmärk. Kui avaldaja oleks ERGO-lt pakkumuse saamisel teadlik, et kaasas olev vara tuleb hoida käes ja silma all (ja mida pakkumusega kaasas olev teabedokument ja üldkiri ei selgita), siis ei sõlmiks avaldaja ERGO-ga kindlustuslepingut.”

Kaupleja seisukoht:

Vastavalt Tingimustele on kodune vara, milleks jalgratas ka on, kindlustatud ainult kindlustuskohas (Tingimuste punkt 1.9.):

Kodune vara on kindlustuskohas asuv ja kindlustusvõtjale või tema pereliikmele kuuluv või nende seaduslikus valduses olev vallasvara.

Kui vara ei asu kindlustuskohas, siis on see kindlustatud vaid juhul, kui see on kindlustusvõtjaga

kaasas ja nende järelevalve all (Tingimuste punkt 2.4.):

Kindlustusvõtjaga ja/või tema pereliikmetega kaasas ja nende järelevalve all olev kodune vara on Euroopa Liidu riikide piires kindlustatud kuni 2000 euro väärtuses ka väljaspool kindlustuslepingus märgitud kindlustuskohta.

Olenemata asjaolust, et „kaasas ja järelevalve all“ ei ole täpselt defineeritud, on tegemist keeleliselt arusaadavate sõnadega, mille sisu on või peaks olema lihtsasti arusaadav. Kaasas tähendab isiku enda juures, tema käes. Järelevalve on isiku pidev teadmine oma vara asukohast ehk sisuliselt on järelevalvena käsitletav vaid vara enda silma all ja juures hoidmine. Mõistlikult ega keeleliselt ei saa olla kahtlust selles, et kui asi jäetakse avalikku kohta ja ise minnakse selle juurest ära kas siis poodi, trenni vms, ei saa seda asja enam pidada ei kaasasolevaks ega kindlustusvõtja järelevalve all olevaks. Oluline on siinjuures veel tingimuse see osa, mis eeldab kindlustusvõtja enda järelevalvet, mis tähendab, et järelevalvena ei ole käsitletav ei lukustamine, jalgrattaparklas olemine vms.

Deklareeritud andmetel puudus avaldajal teadmine, mis tema rattaga avalikus ruumis, kolmandate isikutele juurdepääsetava kohas toimub ühe tunni jooksul. Sellist olukorda ega sellistel asjaoludel toimunud vara kadumist/vargust ei ole käesoleva kindlustuslepinguga kindlustatud. Tegemist ei ole hoolsuskohustusega, mistõttu ei ole vajalik hinnata kohustuse rikkumise ulatust, mõju kindlustusjuhtumile või selle tagajärjel tekkinud kahju suurusele. Lepinguga ei ole välistatud avalikud vargused ega ratast kindlustusobjektina üldiselt, nt. kui see saab väljaspool kindlustuskohta kahjustada (kukkumine). Need on endiselt juhtumiks, aga praegusel juhul seda ei toimunud.

Kuigi praeguse vaidluse kontekstis ei ole oluline, kuidas on sama asi reguleeritud teise kindlustusandja juures, siis on avaldaja poolt esitatud PZU tingimustes asja käsitletud tegelikult sisuliselt samamoodi. Selgelt on välistatud kindlustuskaitse vara suhtes, mis on jäetud avalikku ruumi: punkt 2.2. - Kindlustuskaitse ei kehti kodusele varale juhul, kui seda hoitakse ühiskasutatavates ruumides (nt trepikojas, pööningul, ühiskasutatavas keldriruumis või panipaigas, töökohas) või järelevalveta avalikus ruumis.

Põhjendamatu on avaldaja seisukoht, et kui kindlustusandja pakub kaasasolevale varale kindlustuskaitset, siis saab kindlustusvõtja eeldada, et see kehtib tingimusteta igas olukorras. Kodusele varale on antud kaitse ka väljaspool kindlustuskohta tingimusel, et vara ei jäeta kuskile maha, järelevalveta ega anta enda valdusest ära. Ei saa olla mõistlikult oodatav, et vara on kindlustatud ka olukorras, kus see ei ole kindlustusvõtja käes ja seisab avalikus ruumis kõikidele kolmandatele isikutele juurdepääsetavas kohas. Seetõttu puudub ka alus lepingu(te) tühistamiseks.

Komisjoni põhjendus:

Pooled on sõlminud kindlustuslepingu.

Pooltevahelises lepingus on tüüptingimused. Vaidlusalune tüüptingimus on punkt 2.4., mille kohaselt: kui vara ei asu kindlustuskohas, siis on see kindlustatud vaid juhul, kui see on kindlustusvõtjaga või tema pereliikmega kaasas ja nende järelevalve all.

Tarbija leiab, et tegemist on tühise tüüptingimusega (VÕS § 42) mõttes, kuna see piirab tarbija võimalust enda vara kasutamiseks.

Vastavalt VÕS § 476 lg 1 kahjukindlustuse puhul peab kindlustusandja kindlustusjuhtumi toimumisel vastavalt lepingule hüvitama kindlustatud isikule kindlustusjuhtumi tõttu tekkinud kahju. Asja kindlustamise korral peab kindlustusandja muu hulgas hüvitama kahju, mis tekkis kindlustusjuhtumi tagajärgede likvideerimise tulemusena, samuti kahju, mis tekkis kindlustatud asjade kaotsimineku tõttu kindlustusjuhtumi toimumisel.

Tulenevalt vaidlusaluse tüüptingimuse sõnastusest on tegemist kindlustusjuhtumi välistusega, mis tähendab, et kui asi ei ole kaasas ja järelevalve all, siis ei ole sellega toimunu kindlustusjuhtum.

Vaidlusalune säte ei ole mitmeti tõlgendatav. Rakendades tõlgendamismeetodeid ei saa vastavalt VÕS § 29 ja 39 jõuda vaidlusaluse sätte tõlgendamisel normini, et asi on kindlustatud ka olukorras, kus see ei ole kindlustuskohas ega kaasas ja järelevalve all.

Avaldaja on esitanud väite, et tegemist on tühise tüüptingimusega VÕS § 42 mõttes. Väidetavalt riivab see kindlustusvõtja või temaga võrdsustatud isiku õigust enda asja valdamiseks. Antud säte ei piira võimalust asja kasutamiseks. Esiteks on asju võimalik kasutada ka siis, kui need ei ole kindlustatud. Teiseks ei ole see, kui kindlustusvõtjaga kaasas olev vallasasi on kindlustatud vaid juhtumil, kui see on kindlustusvõtjaga kaasas ja tema järelevalve all, pooltevahelise lepingu kontekstis üllatuslik, arusaamatu ega piira kindlustusvõtja õigusi alusetult. Ei esine ka muid VÕS § 42 viidatud võimalikke tühisuse aluseid.

Kindlustuslepingu puhul on kindlustusvõtja jaoks esmatähtis veenduda selles, et kindlustusjuhtumi sõnastus ja võimalikud hüvitamisvälistused vastavad kindlustusvõtja soovidele ja vajadustele. Kui pakutav ei ole vastav, saab kindlustusjuhtumi ja piirangute osas taotleda kindlustusandjalt muudatuse või välistuse sätestamist lepingus enne lepingu sõlmimist. Kui kindlustusvõtja valib kindlustuskaitse, mis sisaldab tingimusi A ja B, siis pärast lepingu sõlmimist ja kindlustusjuhtumit ei saa nõuda, et kindlustuskaitse hõlmaks ka C.

Antud juhul ei ole tegemist olukorraga, kus kaupleja oleks sätestanud tühise tüüptingimuse VÕS § 42 esitatud näidisloetelu mõttes. Tegemist on sisult ja esituselt arusaadava ja tavalise tüüptingimusega. Asjaolu, et teine kindlustusandja sarnases olukorras kindlustuskaitse annab, ei ole oluline, teiste isikute vaheline leping või muu kindlustusandja tüüptingimus ei mõjuta poolte õigussuhet.

Kaupleja ei ole kohustist rikkunud (VÕS § 100) ja avaldajal ei ole alust esitada kahju hüvitamise nõuet.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Alar Urm

/allkirjastatud digitaalselt/